

Пән: Азаматтық және азаматтық іс жүргізу заңнамаларын қолданудың теориясы мен тәжірибесі.
Тақырыбы:
Интеллектуалдық құқықтар жүйесіндегі сауда белгісіне құқық

Дайындаған: Сайлау
Ибраһим МЮ-111

Тексерген: Каженов Ауезнур
Бейсенович

Негізгі
сұрақтар

Сауда белгісін
реттеудегі құқықтық
мәселелер

Интеллектуалдық
құқықтар
ерекшеліктері

Сауда белгісі дегеніміз не?

Сауда белгісі термині белгілі бір өнімді білдіретін және оны барлық басқа тауарлардан заңды түрде ажырататын танылатын айырым белгілерін, сөз тіркесін, сөзді немесе таңбаны білдіреді. Тауар белгісі өнімді тек белгілі бір компанияға тиесілі ретінде анықтайды және компанияның брендке меншік құқығын таниды. Сауда белгілері, әдетте, зияткерлік меншіктің бір түрі болып саналады және тіркелуі мүмкін немесе тіркелмеуі де мүмкін.

Негізгі өнімдер

Сауда белгісі – бұл белгілі бір өнімді білдіретін, оңай танылатын символ, сөз тіркесі немесе сөз.

Ол өнімді немесе қызметті басқа барлық түрден заңды түрде ажыратады және бастапқы компанияның брендке меншік құқығын таниды.

Сауда белгілері тіркелуі немесе тіркелмеуі мүмкін және сәйкесінше ® және ™ белгілерімен белгіленеді.

Сауда белгілерінің қолданылу мерзімі аяқталмаса да, меншік иесі олармен байланысты қорғауды алу үшін оны үнемі қолдануы керек..

Зияткерлік меншік құқықтарын сақтау және қорғау саласындағы бірыңғай реттеу қағидаттары туралы келісімді ратификациялау туралы Қазақстан Республикасының 2011 жылғы 30 маусымдағы № 448-IV Заңы.

- 11-бап
- 1. Осы Келісімнің мақсаттары үшін Тараптардың ұлттық заңнамасына және Тараптар қатысушылары болып табылатын халықаралық шарттарға сәйкес қорғалатын, азаматтық айналымға бір қатысушылардың тауарларын және (немесе) қызметтерін азаматтық айналымға басқа қатысушылардың тауарларынан және (немесе) қызметтерінен ажырату қызметін атқаратын белгі тауар таңбасы және қызмет көрсету таңбасы (бұдан әрі - тауар таңбасы) болып табылады.
- Сөз, бейнелеу, көлем және өзге де белгілері немесе олардың комбинациялары тауар таңбалары ретінде тіркелуі мүмкін. Тараптар мемлекеттердің заңнамалық актілерінде көзделген жағдайларда өзге белгілер тауар таңбалары ретінде тіркелуі мүмкін. Тауар таңбасы кез келген түспен немесе түстердің үйлесімінде тіркелуі мүмкін.

- 12-бап

- 1. Тауар таңбасы иесінің тауар таңбасын пайдалану мен оған иелік етуге ерекше құқығы, сондай-ақ тауар таңбасын басқа адамдардың пайдалануына тыйым салуға құқығы бар.
- 2. Тауар таңбасын бастапқы тіркеудің қолданылу мерзімі әркез кемінде 10 жыл мерзімге оның қолданылуының соңғы жылы ішінде берілген тауар таңбасы иесінің өтініші бойынша шексіз рет ұзартылуы мүмкін

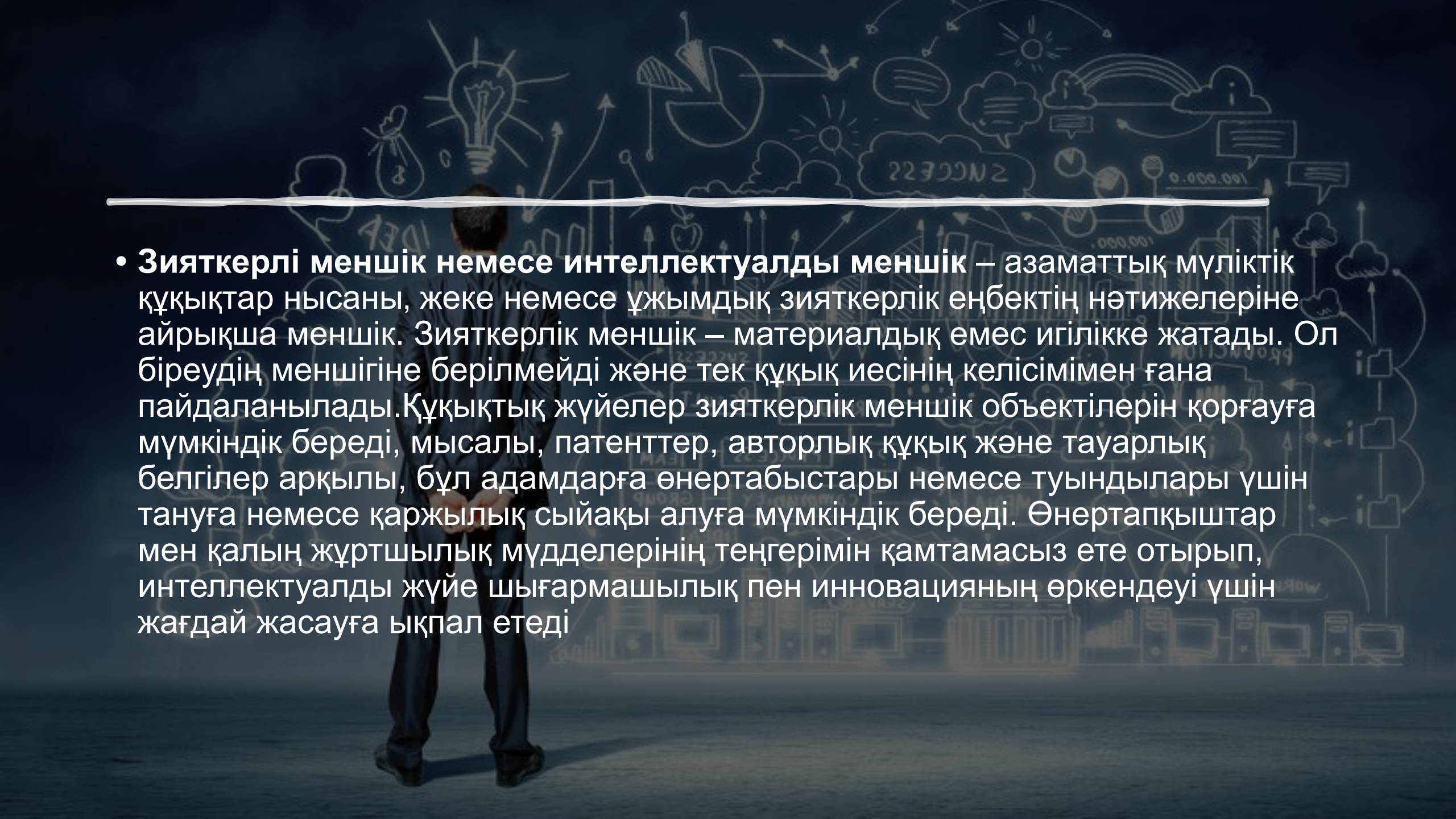
- 13-бап

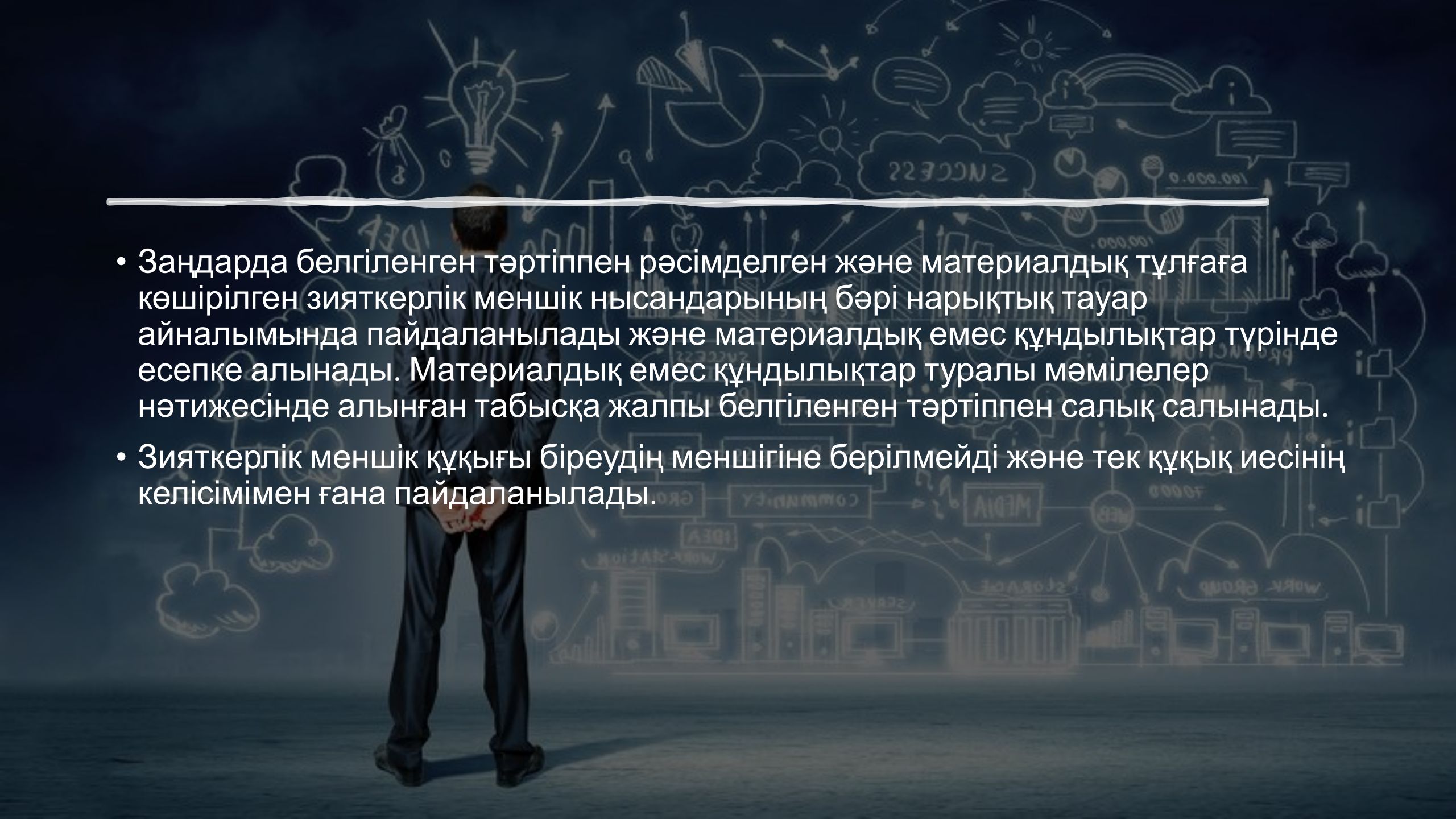
- Осы Келісім күшіне енген күнінен бастап Тараптар мынадай тауар таңбасына ерекше құқықтардың аяқталу қағидатын енгізеді - тікелей құқық иесі немесе оның келісімімен басқа тұлғалар Тараптар мемлекеттерінің аумағында азаматтық айналымға құқықтық негізде енгізген тауарларға қатысты осы тауар таңбасы пайдалану тауар таңбасына ерекше құқықты бұзу болып табылмайды.

- 14-бап

- Тараптар осы Келісім күшіне енген күнге дейін Тараптар өз мемлекеттерінің аумағында тауар таңбаларын және тауарлар шығарылған жерлердің атауларын (географиялық нұсқаулар) құқықтық қорғауды қамтамасыз ету үшін қажетті бірыңғай рәсімдерді әзірлейді және енгізеді. Тараптар тауарлар таңбаларын және тауар шығарылған жерлердің атауларын (географиялық нұсқаулар) тіркеудің әзірленген бірыңғай тетіктерін жеке шартта тіркейді.

-
- **Зияткерлі меншік немесе интеллектуалды меншік** – азаматтық мүліктік құқықтар нысаны, жеке немесе ұжымдық зияткерлік еңбектің нәтижелеріне айрықша меншік. Зияткерлік меншік – материалдық емес игілікке жатады. Ол біреудің меншігіне берілмейді және тек құқық иесінің келісімімен ғана пайдаланылады. Құқықтық жүйелер зияткерлік меншік объектілерін қорғауға мүмкіндік береді, мысалы, патенттер, авторлық құқық және тауарлық белгілер арқылы, бұл адамдарға өнертабыстары немесе туындылары үшін тануға немесе қаржылық сыйақы алуға мүмкіндік береді. Өнертапқыштар мен қалың жұртшылық мүдделерінің теңгерімін қамтамасыз ете отырып, интеллектуалды жүйе шығармашылық пен инновацияның өркендеуі үшін жағдай жасауға ықпал етеді

-
-
- Заңдарда белгіленген тәртіппен рәсімделген және материалдық тұлғаға көшірілген зияткерлік меншік нысандарының бәрі нарықтық тауар айналымында пайдаланылады және материалдық емес құндылықтар түрінде есепке алынады. Материалдық емес құндылықтар туралы мәмілелер нәтижесінде алынған табысқа жалпы белгіленген тәртіппен салық салынады.
  - Зияткерлік меншік құқығы біреудің меншігіне берілмейді және тек құқық иесінің келісімімен ғана пайдаланылады.

Интеллектуалды меншіктің құқық объектілеріне:

интеллектуалдық
қызмет нәтижелері;

азаматтық айналымға
қатысушыларды,
тауарларды,
жұмыстарды және
көрсетілетін қызметті
жекелендіру құралдары
жатады.

Интеллектуалды
қ қызмет
нәтижелеріне:

- ғылым, әдебиет және өнер
шығармалары

фонограмманы орындау және
хабарлауды ұйымдастыру
шараларын жеткізу

селекциялық жетістіктер және
т.б

Азаматтық
айналымға
қатысушыларды,
тауарларды,
жұмыстарды және
көрсетілетін
қызметті
жекелендіру
құралдарына
төмендегілер
жатады::

- фирмалық атаулар;

- тауарлық белгілер (қызмет
көрсету белгілер)

тауардың шығу
орындарының (шығу тегін
көрсету) атауы.

Пайдаланған әдебиеттер тізімі:

- Зияткерлік меншік құқықтарын сақтау және қорғау саласындағы бірыңғай реттеу қағидаттары туралы келісімді ратификациялау туралы Қазақстан Республикасының 2011 жылғы 30 маусымдағы № 448-IV Заңы.
- Қазақстан Республикасының азаматтық кодексі (ерекше бөлім) Қазақстан Республикасының 1999 жылғы 1 шілдедегі N 409 Кодексі.
- www.wipo.int/about-ip/ru онлайн ресурсы
- <http://rmebrk.kz/bilim/lepesova-kr-azamattyk.pdf> Қазақстан Республикасының азаматтық құқығы оқулық А.К.Лепсова
- ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ АЗАМАТТЫҚ ҚҰҚЫҒЫ ЕРЕКШЕ БӨЛІМ ИДРЫШЕВА САРА ҚИМАДИҚЫЗЫ